

K eseji Randalla E. Auxiera

Petr A. Bílek

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Ústav české literatury a komparatistiky
petr.bilek@ff.cuni.cz

Téma pocitované krize literární vědy, ale i humanitních věd obecně, jsme v tomto časopise otevřeli už blokem v čísle 32, věnovaným „pomalým profesorům“, a chtěli bychom mu dávat prostor i nadále. Proto tentokrát publikujeme překlad článku Randalla Auxiera, který se zabývá institucionální pozicí humanitních oborů na univerzitách v době, kdy tyto univerzity už dokončují přechod na zcela dehumanizovaný korporátně podnikatelský model. Auxier se explicitně věnuje situaci na velkých amerických univerzitách, ale i on sám zmiňuje, že trendy, které se v tamním fungování projevují, poměrně rychle pronikají rovněž do evropského prostoru; má s tím osobní zkušenost, protože v posledních letech kromě působení na Southern Illinois University Carbondale přednáší také na Varšavské univerzitě a odtud cestuje na přednášky i po jiných evropských městech. Přeložený článek je v zásadě jakousi případovou studií, analyzující dění na univerzitě, kde působí, ale zcela zjevně jej lze číst i metaforicky jako náčrt tendencí, jež mají univerzální platnost; metaforičnost Auxierovy argumentace k tomuto čtení ostatně nabádá.

Randall E. Auxier (nar. 1961) je profesorem filozofie a komunikačních studií, jeho odborné zájmy však zasahují i do oblastí estetiky, kulturních studií a teorie vzdělávání. Jeho myšlení se pohybuje na pomezí filozofie pragmatismu (s důrazem na pojem zkušenosti a na reflexi kontextu, v němž se ocitáme) a procesuální filozofie (s důrazem na dynamiku kontinuálního toku událostí a na sílu tradice). Publikoval řadu statí věnovaných výkladu evropské i americké filozofie, a to jak klasické, tak i moderní (Giambattista Vico, Immanuel Kant, Georg Wilhelm Friedrich Hegel, Charles S. Peirce, William James, John Dewey, Ernst Cassirer, Alfred North Whitehead či Susanne Langerová). Více než deset let byl editorem knižní řady Library of Living Philosophers, kde vydal např. komentované výbory z díla Richarda Rortyho či Arthura C. Danta. Z výkladu zmíněných předchůdců se odvíjí i jeho vlastní uvažování, které průběžně rozvíjí ideu rozdílu mezi sémiotickým a symbolickým myšlením a vyjadřováním: zatímco sémiotická sféra je spíše prostorová, funguje na základě analogií a rozdílu a působí na naši racionalitu, symbolická sféra těží z časové kontinuity (je tedy výrazně diachronní oproti synchronně založené sféře sémiotické) a skýtá prostor pro expresivitu, emocionalitu a persvazi. Oproti normativní reflexi a poznání, jež jsou produktem sémiotického uvažování, staví Auxier imaginaci jako nástroj i produkt symbolického uvažování. Na rozdíl od tradičního amerického pragmatismu neklade Auxier důraz na rozvoj jedince, a tudíž i na koncept pozitivního individualismu, ale zdůrazňuje roli aktivní komunity.

Proto také oponuje myšlence technologického i jiného pokroku jako jednoznačně pozitivní cesty a upozorňuje, že řada pozitivních hodnot se nachází v již opuštěné minulosti — ta v jeho pojetí nefunguje jako sféra muzeálního a zastaralého, ale naopak jako oblast inspirace a potenciální kontinuity.

Právě z těchto důvodů je i Auxierovo psaní především výkladem vybraných idejí a konceptů filozofické tradice, a nikoli rozvíjením zcela originální a individuální filozofické teorie. Stejně tak jeho energie směřuje spíše k vydávání a komentovanému zpřístupňování již existujících filozofických či estetických textů, a ne k vytváření vlastních původních knih a článků. Zároveň klade důraz na popularizaci, na průběžné představování bohaté filozofické tradice novým generacím a na prezentaci této tradice jako relevantního a živého zdroje, a to i formou, která není některými kolegy vnímána jako dostatečně akademická. Takový přístup pak ve výsledku naráží na akademické hodnocení výkonu, jež pozitivně kvantifikuje právě počty nově publikovaných a z formálního pohledu vědeckých, byť třeba nepřilíš přínosných článků. Což je situace, kterou dobře známe i u nás.

Výklad tradičních filozofických a estetických témat přenáší Auxier i na materiál populární kultury; cíleně tak, podobně jako třeba Richard Shusterman, narušuje hranici mezi „vysokou“ a „nízkou“ kulturou. Kromě samostatné knihy o estetice rockové hudby přispěl rovněž do řady akademicko-popularizačních kompendií, především z edice ... *and Philosophy* nakladatelství Open Court (např. *South Park and Philosophy*, 2007; *Bruce Springsteen and Philosophy*, 2008; *The Rolling Stones and Philosophy*, 2011).

Vedle akademické dráhy se Randall Auxier věnuje i aktivitám v boji za životní prostředí. Ekologické pohnutky jej dovedly k členství v americké Straně zelených, za kterou v roce 2017 kandidoval do Kongresu. Hraje také na baskytaru a zpívá v kapelách, které dosáhly lokální slávy.

Z BIBLIOGRAFIE RANDALLA E. AUXIERA

Původní knihy

Time, Will and Purpose: Living Ideas from the Philosophy of Josiah Royce. Open Court, Chicago 2013.

Metaphysical Graffiti: Deep Cuts from the History of Rock. Open Court, Chicago 2017.

The Quantum of Explanation: Whitehead's Radical Empiricism. Routledge, New York — London 2017 (spoluautor Gary L. Herstein).

Ediční práce

The Philosophy of Jaakko Hintikka. Open Court, LaSalle 2006 (spolueditor Lewis E. Hahn).

The Philosophy of Michael Dummett. Open Court, LaSalle 2007 (spolueditor Lewis E. Hahn).

Bruce Springsteen and Philosophy: Darkness on the Edge of Truth. Open Court, LaSalle 2008 (spolueditor Douglas R. Anderson).

The Wizard of Oz and Philosophy. Open Court, LaSalle 2008 (spolueditor Phillip S. Seng).

The Philosophy of Richard Rorty. Open Court, LaSalle 2010 (spolueditor Lewis E. Hahn).

The Philosophy of Arthur Danto. Open Court, Chicago 2013 (spolueditor Lewis E. Hahn).

The Philosophy of Hilary Putnam. Open Court, Chicago 2015 (spolueditoři Lewis E. Hahn a Douglas R. Anderson).

The Philosophy of Umberto Eco. Open Court, Chicago 2017 (spolueditorka Sara G. Beardsworth).